EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 20.8.2021.
COM(2021) 485 final

2021/0276 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Itālijai saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. pantu atļauj piemērot akcīzes nodokļa samazinātas likmes apkurē izmantojamai gāzeļļai un elektroenerģijai, ko piegādā *Campione d'Italia* pašvaldībā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai Savienībā reglamentē Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīva 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai[1] ("Enerģijas nodokļu direktīva" jeb "direktīva").

Saskaņā ar minētās direktīvas 19. panta 1. punktu un papildus jo īpaši 5., 15. un 17. panta noteikumiem Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij ieviest turpmākus atbrīvojumus no nodokļa vai nodokļa samazinājumus īpašu politisku apsvērumu dēļ.

Itālijas *Campione d'Italia* pašvaldība ir Itālijas eksklāvs Šveicē ar ļoti ierobežotu ģeogrāfisko teritoriju un nelielu iedzīvotāju skaitu[2]. Tās teritoriju, kas daļēji robežojas ar Lugāno ezeru, pilnībā ieskauj Šveices Tičīno kantons.

Šim eksklāvam ir stāva orogrāfiskā struktūra, kas ierobežo tā urbanizāciju un kopumā arī piekļūstamību tam, tādējādi apgrūtinot rūpniecisko darbību izveidi.

Turklāt *Campione d'Itali* saskaras ar nopietnu ekonomikas krīzi (ko vēl vairāk saasina Covid-19 pandēmija), ko izraisījusi tās kazino slēgšana, uz kura gandrīz pilnībā bija balstīta pašvaldības ekonomika.

Turklāt *Campione d'Italia* pašvaldības iekļūšana Savienības muitas teritorijā 2020. gada 1. janvārī[3] vēl vairāk palielināja energoproduktu (piemēram, elektroenerģijas un gāzeļļas, ko izmanto par kurināmo apkures vajadzībām) izmaksas[4].

Saskaņā ar Itālijas iestāžu sniegto informāciju *Campione d'Italia* pašvaldības īpašais ģeogrāfiskais stāvoklis apvienojumā ar gāzes piegādes tīkla neesamību un bargiem klimatiskajiem apstākļiem rada augstākas enerģijas izmaksas neatkarīgi no tā, vai energoprodukti tiek piegādāti no Šveices vai tuvākās Itālijas provinces. Konkrētāk, minimālais ceļa attālums, kas nepieciešams sadzīves krāšņu kurināmā piegādei no Itālijas, ir aptuveni 30 km (attālums starp Kampione un Komo). Turklāt nepieciešamība veikt muitas formalitātes, šķērsojot Itālijas un Šveices robežu, lielā mērā attur Itālijas uzņēmējus veikt šīs darbības, turklāt tā rada papildu izmaksas.

Itālijas iestādes 2020. gada 7. augusta vēstulē lūdza atļauju piemērot akcīzes nodokļa samazinātas likmes apkurē izmantojamai gāzeļļai un elektroenerģijai, ko piegādā *Campione d'Italia* pašvaldības teritorijā. Pamatojot savu lūgumu piešķirt atkāpi, Itālija norāda uz *Campione d'Italia* unikālo situāciju, kas aprakstīta iepriekš.

Ierosinātās elektroenerģijas likmes ir 0,0005 EUR/kWh par tās izmantošanu telpās un vietās, kas nav mājsaimniecības, un 0,001 EUR/kWh par tās izmantošanu mājsaimniecībās; šīs

---

1 OV L 283, 31.10.2003., 51.–70. lpp.

2 Aptuveni 2,6 km², ko veido 0,9 km² zemes un 1,7 km² ezera, un iedzīvotāju skaits 2019. gada 1. janvārī bija 1961.

3 Šis jaunais *Campione d'Italia* muitas un nodokļu statuss tika noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 19. marta Regulā (ES) 2019/474 un Padomes 2019. gada 18. februāra Direktīvā (ES) 2019/475.

4 Enerģijas izmaksas lietotājiem, kas atrodas *Campione d'Italia*, kopš pašvaldības iekļaušanas Savienības muitas teritorijā 2020. gada 1. janvārī strauji palielinājās par gandrīz 18 % elektroenerģijai un 22 % gāzeļļai (saistībā ar akcīzes nodokli un PVN) .

likmes atbilst 4 % no valsts akcīzes nodokļa un ir līdzvērtīgas attiecīgajām minimālajām likmēm, kas paredzētas Enerģijas nodokļu direktīvā. Gāzeļļai, ko izmanto par kurināmo, ierosinātā likme ir 201,50 EUR par 1000 litriem, kas atbilst 50 % no valsts līmenī piemērotās likmes, bet pārsniedz Enerģijas nodokļu direktīvā noteikto minimālo likmi.

Tādējādi netiešie nodokļi, ko piemēro šiem energoproduktiem, kurus patērē *Campione d'Italia*, kopumā būtu tādi paši kā Šveicē piemērotie nodokļi[5].

Ar pieprasīto atļauju Itālijas mērķis ir mazināt šajā teritorijā piegādātās enerģijas augstās izmaksas mājsaimniecībām un uzņēmumiem, jo šos energoproduktus izmanto apkurei (gāzeļļa) un visu parasto ikdienas vajadzību, kas saistītas ar elektroenerģijas patēriņu, apmierināšanai (apgaismojums, mājsaimniecības ierīču ekspluatācija, apkure un dzesēšana utt.).

Šis nodokļu atvieglojums ļautu samazināt *Campione d'Italia* iedzīvotāju papildu izmaksas par apkuri, ko rada aukstais klimats, grūtības ar kurināmā iepirkšanu un īpašas atbilstības nodrošināšanas izmaksas.

Tādējādi šis pasākums šķiet piemērots instruments, lai uzlabotu šīs Itālijas pašvaldības īpašo situāciju.

Pieprasītais piemērošanas termiņš ir seši gadi, proti, no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam, iekļaujoties Enerģijas nodokļu direktīvas 19. pantā noteiktajā maksimālajā termiņā.

Nodokļu atvieglojumu nevar apvienot ar citiem akcīzes nodokļa samazinājumiem. Tas būtu attiecināms tikai uz patēriņu *Campione d'Italia* pašvaldībā.

Gada budžeta izdevumi tiek lēsti 0,105 miljonu EUR apmērā.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Enerģijas nodokļu direktīvas noteikumi

Direktīvas 19. panta 1. punkta pirmajā daļā teikts:

Papildus iepriekšējos pantos, jo īpaši 5., 15. un 17. pantā noteiktajiem noteikumiem, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij ieviest turpmākus atbrīvojumus vai samazinājumus īpašu politikas apsvērumu interesēs.

Ar attiecīgo nodokļu samazinājumu Itālijas iestādes cenšas mazināt krīzes, kas skar *Campione d'Italia* iedzīvotājus, sociālās un ekonomiskās sekas, mazinot ietekmi, ko rada dārgākas izmaksas par sadzīves krāšņu kurināmā un elektroenerģijas iegādi.

Iespēju ieviest labvēlīgu nodokļu režīmu attiecībā uz konkrētiem energoproduktiem un elektroenerģiju, ko piegādā Itālijas *Campione d'Italia* pašvaldībā, var paredzēt saskaņā ar direktīvas 19. pantu, jo tā mērķis ir ļaut dalībvalstīm ieviest turpmākus atbrīvojumus vai samazinājumus īpašu politikas apsvērumu interesēs.

Direktīvas 2003/96/EK 19. panta 2. punktā ir noteikts maksimālais šādu pasākumu termiņš, proti, seši gadi, ar iespēju to pagarināt. Ņemot vērā, ka pašreizējam regulējumam nav negatīvas ietekmes uz ES iekšējo tirdzniecību un degvielai piemērojamo nodokļu vispārējo līmeni Itālijā, Komisija šajā posmā ierosina piešķirt Itālijas pieprasīto atļauju uz sešiem

[5] Elektroenerģija un gāzeļļa joprojām būtu par 7-8 % dārgāka.

gadiem, t. i., no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam. Tomēr šī atkāpe nedrīkstētu apdraudēt spēkā esošā tiesiskā regulējuma tālāku attīstību, un būtu jāņem vērā Enerģijas nodokļu direktīvas plānotā pārskatīšana un tas, ka Padome, iespējams, pieņems tiesību aktu, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu par grozījumiem Enerģijas nodokļu direktīvā. Šī pārskatīšana sekos Enerģijas nodokļu direktīvas izvērtējumam[6] un Padomes 2019. gada 28. novembra secinājumiem par ES enerģijas nodokļu sistēmu[7]. Padome savos secinājumos aicināja Komisiju analizēt un izvērtēt iespējamos variantus un savlaicīgi publicēt priekšlikumu par Enerģijas nodokļu direktīvas pārskatīšanu. Tā arī aicināja Komisiju pievērst īpašu uzmanību direktīvas darbības jomai, minimālajām likmēm un konkrētiem nodokļu samazinājumiem un atbrīvojumiem.

Šādos apstākļos šķiet lietderīgi piešķirt atļauju uz pieprasīto laikposmu, tomēr ar nosacījumu, ka atkāpe ir spēkā, ja līdz 2027. gada jūnija beigām nesāk piemērot vispārīgus noteikumus šajā jomā.

Valsts atbalsta noteikumi

Pasākums var būt valsts atbalsts saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu. Tā kā samazinātās likmes pārsniedz ES minimālās likmes, tad uz pasākumu attiektos Regulas Nr. 651/2014/ES (Vispārējā grupu atbrīvojuma regula) 44. pants. Pēc Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas spēkā esības termiņa beigām 2023. gada 31. decembrī šis atbalsts joprojām paliek atbrīvots vēl uz sešus mēnešus ilgu pielāgošanās periodu (sk. Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas 58. panta 4. punktu). Lēmums neskar valsts atbalsta noteikumus, kas ir piemērojami laikposmā, uz ko attiecas atkāpe.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Katrs lūgums piešķirt atkāpi saskaņā ar Enerģijas nodokļu direktīvas 19. pantu Komisijai jāizskata, ņemot vērā iekšējā tirgus pareizu darbību, nepieciešamību nodrošināt godīgu konkurenci un ES veselības, vides, enerģētikas un transporta politiku.

Nodokļa diferenciācija daļēji kompensē papildu izmaksas, kas saistītas ar sadzīves krāšņu kurināmā un elektroenerģijas iegādi *Campione d'Italia* pašvaldībā, kas salīdzinājumā ar Itālijas pārējo teritoriju atrodas īpaši neizdevīgā situācijā un kur standarta nodokļa likme radītu pārmērīgu nodokļu slogu. Patiešām, īpašā ģeogrāfiskā situācija apvienojumā ar dabasgāzes tīkla nepieejamību un bargiem klimatiskajiem apstākļiem rada augstākas energoproduktu piegādes izmaksas.

Samazinātās nodokļu likmes gan sadzīves krāšņu kurināmajam, gan elektroenerģijai ļautu mājsaimniecībām un uzņēmumiem *Campione d'Italia* izvairīties no energoproduktu izmaksu pieauguma. Tās joprojām ir līdzvērtīgas Enerģijas nodokļu direktīvā noteiktajiem ES minimālajiem nodokļu līmeņiem vai pārsniedz tos.

Nav konstatēts, ka šis pasākums būtu nesaderīgs ar attiecīgajiem ES politikas virzieniem enerģētikas jomā.

Turklāt šis pasākums ir pieņemams no iekšējā tirgus pienācīgas darbības un nepieciešamības nodrošināt godīgu konkurenci perspektīvas. Ņemot vērā pasākuma ierobežoto teritoriālo un finansiālo ietekmi, tas nekropļo konkurenci un netraucē iekšējā tirgus darbību.

Visbeidzot, šo nodokļu samazinājumu nesummē ar cita veida nodokļu samazinājumiem.

---

6 SWD(2019) 329 final.

7 Padomes 2019. gada 28. novembra secinājumi, 14608/19, FISC 458.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Padomes Direktīvas 2003/96/EK 19. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Netiešo nodokļu uzlikšana, uz ko attiecas LESD 113. pants, pati par sevi nav ekskluzīvā Eiropas Savienības kompetencē LESD 3. panta nozīmē.

Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. pantu Padomei tika piešķirta ekskluzīva kompetence ar sekundāru tiesību aktu atļaut dalībvalstij ieviest turpmākus atbrīvojumus vai samazinājumus minētā noteikuma nozīmē. Dalībvalstis tāpēc nevar aizstāt Padomi. Tādējādi subsidiaritātes princips uz šo īstenošanas lēmumu neattiecas. Nekādā ziņā šis akts nav leģislatīvā akta projekts, tāpēc tas nebūtu saskaņā ar Līgumiem pievienoto 2. protokolu jāiesniedz valstu parlamentiem, lai izskatītu, vai ievērots subsidiaritātes princips.

- **Proporcionalitāte**

Šajā priekšlikumā ir ievērots proporcionalitātes princips. Nodokļu samazinājumi nepārsniedz konkrētā mērķa sasniegšanai vajadzīgo. Nodokļu samazinājumi ir piemērojami noteiktos ģeogrāfiskos apgabalos. Atļautās nodokļu likmes ir līdzvērtīgas direktīvā noteiktajiem minimālajiem nodokļu līmeņiem vai pārsniedz tos.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais instruments ir Padomes īstenošanas lēmums. Direktīvas 2003/96/EK 19. pants paredz tikai šāda veida pasākumu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Pasākumam nav nepieciešama spēkā esošo tiesību aktu izvērtēšana.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Itālijas pieprasījums, un tas attiecas vienīgi uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Šis priekšlikums attiecas uz atļaujas piešķiršanu atsevišķai dalībvalstij pēc tās lūguma, un ietekmes novērtējums tam nav nepieciešams.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Pasākums neparedz vienkāršošanu. Tas izstrādāts pēc Itālijas pieprasījuma un attiecas vienīgi uz šo dalībvalsti.

- **Pamattiesības**

Pasākums neietekmē pamattiesības.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Minētais pasākums Savienībai nerada nekādu finansiālo vai administratīvo slogu. Tādējādi priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Īstenošanas plāns nav nepieciešams. Šis priekšlikums attiecas uz atļaujas piešķiršanu nodokļu samazināšanai atsevišķai dalībvalstij pēc tās pieprasījuma. Atļauja ir paredzēta uz ierobežotu laikposmu – līdz 2027. gada 30. jūnijam. Piemērojamās nodokļu likmes būs līdzvērtīgas Enerģijas nodokļu direktīvā paredzētajam minimālajam nodokļu līmenim vai pārsniegs to. Pasākumu var izvērtēt, ja tiek lūgts pagarinājums pēc tam, kad ir beidzies tā derīguma termiņš.

- **Skaidrojošie dokumenti (attiecībā uz direktīvām)**

Priekšlikumam nav vajadzīgi skaidrojošie dokumenti par transponēšanu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Nodokļu likmes būs šādas – elektroenerģijai 0,0005 EUR/kWh par tās izmantošanu telpās un vietās, kas nav mājsaimniecības, un 0,001 EUR/kWh par tās izmantošanu mājsaimniecībās, kas atbilst attiecīgajām minimālajām likmēm, kas paredzētas Enerģijas nodokļu direktīvā. Gāzeļļai, ko izmanto par kurināmo, ierosinātā likme ir 201,50 EUR par 1000 litriem, kas atbilst 50 % no valsts līmenī piemērotās likmes, bet pārsniedz Enerģijas nodokļu direktīvā noteikto minimālo likmi.

1. pantā noteikts, ka Itālijai būs atļauts piemērot samazinātas nodokļu likmes apkurei izmantojamai gāzeļļai un elektroenerģijai, ko piegādā *Campione d'Italia* pašvaldībā.

2. pantā ir noteikts, ka pieprasīto atļauju piešķir no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam, kā to pieprasījusi Itālija, iekļaujoties maksimālajā 6 gadu periodā, kas paredzēts direktīvā.

2021/0276 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Itālijai saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. pantu atļauj piemērot akcīzes nodokļa samazinātas likmes apkurē izmantojamai gāzeļļai un elektroenerģijai, ko piegādā *Campione d'Italia* pašvaldībā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai[8], un jo īpaši tās 19. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Itālijas iestādes 2020. gada 7. augusta vēstulē lūdza atļauju saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. pantu piemērot akcīzes nodokļa samazinātas likmes apkurē izmantojamai gāzeļļai un elektroenerģijai, ko piegādā *Campione d'Italia* pašvaldībā. Itālijas iestādes 2021. gada 19. janvārī iesniedza papildu informāciju un precizējumus. Atļauja tika pieprasīta laikposmam no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam.

(2) *Campione d'Italia* pašvaldība ir Itālijas eksklāvs Šveicē ar ļoti ierobežotu ģeogrāfisko teritoriju un nelielu iedzīvotāju skaitu. Reģions ir kalnains, un tas ierobežo pilsētattīstību, rūpniecisko darbību un tā vispārējo pieejamību. Ņemot vērā tā ģeogrāfisko atrašanās vietu, dabasgāzes tīkla nepieejamību un tā bargos klimatiskos apstākļus, energoproduktu piegādes *Campione d'Italia* izmaksas ir augstas neatkarīgi no tā, vai tos piegādā no Šveices vai Itālijas. Turklāt *Campione d'Italia* iekļaušana Savienības muitas teritorijā 2020. gada 1. janvārī palielināja enerģijas izmaksas mājsaimniecībām un uzņēmumiem.

(3) Akcīzes nodokļa diferenciācijas mērķis ir mazināt enerģijas augstās izmaksas.

(4) Komisija ir izskatījusi pieprasīto pasākumu un secinājusi, ka tas nekropļo konkurenci un netraucē iekšējā tirgus pareizu darbību un to nevar uzskatīt par nesaderīgu ar Savienības vides, enerģētikas un transporta politiku. Samazinātās akcīzes nodokļa likmes gāzeļļai un elektroenerģijai joprojām būtu līdzvērtīgas Direktīvā 2003/96/EK noteiktajiem minimālajiem nodokļu līmeņiem vai pārsniegtu tos un daļēji kompensētu palielinātās enerģijas izmaksas pašvaldībā. Šo nodokļu samazinājumu nesummē ar cita veida nodokļu samazinājumiem.

(5) Tāpēc Itālijai būtu jāatļauj *Campione d'Italia* pašvaldībā piemērot samazinātas nodokļu likmes elektroenerģijai un apkurē izmantojamai gāzeļļai.

(6) Katrai atļaujai, kas piešķirta saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 19. panta 2. punktu, ir jābūt stingri ierobežotai laikā. Lai nodrošinātu pietiekamu noteiktību *Campione*

[8] OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.

d'Italia pašvaldībai, atļauja būtu jāpiešķir uz sešiem gadiem. Taču, lai nekavētu pašreizējā regulējuma turpmāku vispārēju attīstību, ir jāparedz, ka gadījumā, ja Padome atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 113. pantam ievieš grozītu vispārēju energoproduktu nodokļu sistēmu, kurai šī atļauja neatbilst, minēto atļauju būtu jābeidz piemērot no dienas, kurā stājas spēkā attiecīgie vispārējie noteikumi.

(7) Šis lēmums neskar Savienības valsts atbalsta noteikumu piemērošanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Itālijai atļauj piemērot akcīzes nodokļa samazinātas likmes apkurē izmantojamai gāzeļļai un elektroenerģijai, ko piegādā *Campione d'Italia* pašvaldībā, ar noteikumu, ka tiek ievēroti Direktīvas 2003/96/EK 9. un 10. pantā paredzētie minimālie nodokļu līmeņi.

2. pants

Šo lēmumu piemēro no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 30. jūnijam.

Taču, tad, ja Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 113. pantu vai jebkuriem citiem attiecīgiem noteikumiem, ievieš grozītu vispārēju energoproduktu nodokļu sistēmu, kurai ar šā lēmuma 1. pantu piešķirtā atļauja neatbilst, šis lēmums zaudē spēku dienā, kurā stājas spēkā minētie vispārējie noteikumi.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs